

UNIUNEA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 40 cor. (20 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 20 cor. (10 Lei)
Un număr 1 cor. (50 bani.)

lese odată la săptămână.

Adresa: „UNIUNEA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-joș.
Director: **Alexandru Lupeanu-Molin.**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărușt odată 2 cor. a doua și a treia oră 1-20 cor.

NEGHINA VREMII.

Grozav s'a mai schimbat astăzi fața lumii! Ieși din ograda ta după munca zilei, ori te întorci din țarină cu sapa pe umăr, și stai în drum să auzi ce mai veste-poveste prin țară... Și întâlnești la fiecare răspântie câte-un sporovăitor de vorbe largi, umflate.

Iată ceia, unul, om fără căpătâi și fără rosturi, nevoiaș la trup și nevoiaș la limbă, pe care nu l-a văzut nimeni nici odată muncind și te miri din ce trăiește și cu ce se hrănește, care stă ziua toată de minciuni și de sfaturi, dând povețe altora, se oprește la încrucșarea drumurilor și strigă în gura mare:

— Jos cu domni și cu nădrăgarii, jos cu învățații și cu popii, că aia sunt dușmanii poporului! Jos cu cei sătui și bine îmbrăcați, că aia omoară dreptatea! Jos, jos!

... Așa strigă asta dacă are cine să-l asculte, ori dacă nu are ascultători atunci se strecoară pe uliți ca un gând rău, oprește trecătorii, li prinde de mâncă, li dăscălește, li ajiță, li turbură. Altedăți intră prin curțile oamenilor, li abate dela lucru, le descopere suferințele lui închipuite, spunându-le că el nu poate trăi, că nu-l lasă cei mari și tari, că nu-i dau slujbă, că el moare de foame pentru răutatea oamenilor, a să-

tuilor, a celor bine îmbrăcați, a ticăloșilor.

Iar dacă îi cauți mai bine în față, îi cercetezi viața, îi descoperi indeletnicirile, afli, că el, marele „apostol” cu limbă ascuțită, e un pierdevară, un om de prisos, care nu sapă, nu cosește, nu bate cu ciocanul, nu împunge cu așul, nu face o negustorie, nu scrie un rând de scrisoare, nu caută o slujbă, nu se leagă de o treabă folositoare, ci umblă lela pe uliți, se prăjește la soare, scurmă gazetele și face pe sfetnicul poporului muncitor.

Se crede proroc al vremii, hulește pe cei cari își adună cu sudori o mâncare, ori îmbracă cu trudă o haină bună, pe cei cari lucră cu mintea lucru greu, istovitor, după zeci de ani de învățatură.

Și strigă, el, haimanaua, strigă în gura mare:

— Jos cu toată lumea, care nu se duce să-l sature pe el, fugarul dela munca dătătoare de bunăstare, jos, jos!

Asta e un fel de „proroc” (adecă luător în deșert a numelui de proroc) al vremii noastre scăzute.

Și mai iată un alt fel: Acesta face „politică”.

Om artăgos din fire, prepuelnic și rancoros, certat cu toată lumea, scos de mulțori din slujba pe care n'a purtat-o nici odată de ispravă, trage totdeauna la

oala cu carne a celor puternici.

Stă pânditor în vremile de cumpănă și așteaptă schimbarea stăpânilor. Pe vremea unguirilor a fost cățălușul solgăbiraielor și al ablegațiilor ovrei din Budapesta, iar de când e România mare, se socotește vrednic să cuprindă și tistiile celea mai grase și mai fără trudă.

Când se schimbă guvernul și cărma țării, se gudură pe lângă oamenii cei noi, hulește pe cei de ieri, apucă curaj, își pune pălăria pe ureche, se plimbă mare și pune lumea la cale. E om cu vază în umbra noilor stăpâni, fuera mulțumit, frecându-și mâinile și zicând: acum e vremea noastră!

E mândru și mare: pe lângă tine, care îți faci cu zdroabă multă un rost, o carieră, îți câștigi o învățatură, se crede un uriaș!

„De, el e „politician”, e om de „învârteală”.

*

Incheierea din toate acestea care este? Scurtă și lămurită:

— Mântuiește Doamne România Mare de sămânța ăstorfel de oameni!

România mare are trebuință de oameni întregi, muncitori, fie la plug, fie la unealta de meșteșugar, fie la peana de cancelarie. Cu „apostoli” cari învață pe alții, iar ei nu fac nimic, ci stau numai de povești ori fac „politică” de „învârteală” n'o poate scoate la creangă verde!

M. S. Regina

În ajutorul bolnavilor de plămâni.

Buna noastră Regina, care pe vremea războiului s'a îngrijit de răniții războiului, acum, după războiu se îngrijește de cei mai nefericiți bolnavi, de bolnavii de plămâni. De aceea a adresat o chemare către toți oamenii de bine din țară, în care li roagă să dea bani cât mai mulți pentru ridicarea de spitale anume făcute pe seama bolnavilor de tuberculoză (oftică).

Iată cum încheie acest apel: »Voi cari sunteți sănătoși, gândiți-vă la cei ce suferă. Dați pentru dânsi, dați din adâncul inimii. Dumnezeu vă va răsplăti în ceea ce aveți mai scump.

Se ieftinesc mărfurile.

— În străinătate. —

— Ce nădejdi putem avea noi. —

Gazetele negustorești din străinătate spun, că de curând se arată o mare scădere de preț aproape la toate mărfurile.

Astfel în orașul Londra din Anglia s'au ieftinit metalele (cusutor, plumb, aramă). Va să zică, în curând putem aștepta și pe la noi o ieftinire a îngurilor, căldărilor, vaselor de aramă și cusutor.

În Iaponia a scăzut prețul lânii și al mătăsii la jumătate. Putem nădăjdui ieftinirea hainelor de lână și a năfrânilor murești.

În Germania s'au ieftinit torturile de bumbac și țesăturile. De-o rămăncă această stare de lucruri, trebuie să simțim și noi scădere de preț, la giolgiuri, cât de curând.

Tot în Germania s'au ieftinit piețele cu jumătate de preț. Așadar vom ajunge și noi ma

ușor la încălzări, la opinci, la hamuri și la curele.

...Să dea Dumnezeu și Maica Preceasta să rămâie statornică această porneală de bine să-și mai vie lumea în ori, c'o fi vremeal

Sfinții împărați Constantin și Elena

Joi 21 Maiu călindarul vechiu.

Împăratul Constantin s'a născut în anul 274 și la anul 306 a ajuns împărat al răsăritului. A fost păgân, dar nu era dușman al creștinilor. Dimpotrivă, a cunoscut din tinerețe legea lui Hristos și îi plăceau creștinii pentru bunătatea inimilor lor. Maică-sa, Sfânta Elenă, creștină fiind, îl învățase și pe el tainele legii lui Hristos. De aceea, Constantin, când Maxentie, împăratul Apusului s'a sculat cu oaste asupra lui, s'a rugat lui Dumnezeu să-l ajute, ca să scape de dușmanii, cari au năvălit asupra lui. Atunci dintr'odată s'a arătat un semn minunat pe cer: o cruce din stele, iar în jurul crucii eră scris cu litere luminoase: *In acest semn vei birui*. Constantin a poruncit să facă steaguri cu semnul crucii pe ele și cu aceste steaguri a pornit la luptă. Iatre ostași erau foarte mulți creștini, își poate închipui așa-dar oricine însuflețirea lor când au văzut crucea Domnului, care până atunci eră semnul de batjocură al păgânilor — așezată pe steagurile împărăției. Au pornit la luptă și au biruit asupra vrășmașului.

Atunci Constantin a dat lege, că de aci încolo nimeni să nu mai prigonească pe creștini, iar creștinilor le-a dat dreptul să-și facă biserici. S'a făcut și el creștin, primind botezul dela Sf. Silvestru, papa dela Roma — și împreună cu maică-sa a dat poruncă să se cerce la Ierusalim, da de cumva se va afla crucea Domnului. S'au făcut săpături la locul unde a fost răstignit Isus și s'au aflat trei cruci îngropate în pământ, a Domnului și a celor doi tâlhari. Neștiind care dintre ele e a Domnului, au atins pe rând cu ele pe un om greu bolnav și când l-au atins cu crucea Domnului, acela îndată s'a vindecat. Crucea Domnului a fost dusă în biserică sfântului mormânt din Ierusalim și între cântecele de bucurie ale creștinilor a fost așezată în mijlocul bisericii.

Acești sfinți împărați au făcut mult bine neamului creștinesc și au ridicat vaza și strălucirea bisericii lui Hristos. Împreună

cu maică-sa Elena, au zidit multe biserici, și au petrecut o vieață creștinească și plăcută lui Dumnezeu, până la sfârșitul vieții. —

În vremea acestui împărat s'a ținut cel dintâi sinod ecumenic (adunare a toată lumea) al creștinilor în Nicea, la anul 325. La acest sinod s'au adunat episcopii dreptcredincioși din toată lumea, în frunte cu trimișii Sf. Silvestru, papa dela Roma, ca să cerceteze dreapta credință. Căci pe vremea aceea s'o ivit *Arie*, care învăța pe oameni că Isus Hristos n'ar fi Dumnezeu adevărat și pe mulți creștini li înșelase ca să primească rătăcirea lui. S'a făcut vrajbă mare între creștini, iar episcopii dreptcredincioși adunați la Nicea, cercetând sfintele scripturi au mărturisit dreapta credință cumcă Isus Hristos este Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu adevărat.

Pomenirea împăratului Constantin și a sfintei sale maice se face la 21 Maiu în biserică cea mare din Constantinopol și în multe alte biserici ale răsăritului. În Roma se află până astăzi locul unde s'a botezat Constantin.

Sărbătoarea aceasta înseamnă biruința dreptei credințe asupra necredinței și asupra credințelor rătăcite. Să rugăm pe Dumnezeu întru această zi, ca pe noi să ne întărească în credință și în alipire către sfânta biserică și să ne ferească de desbinările cele dintre noi, iar pe cei rătăciți să-i aducă la lumina adevărului.

Prelucrată: Sep. Popa.

Ciumă în Constantinopol.

— S'a închis granița românească spre Turcia. —

În ziua de 17 Maiu au fost descoperite în Constantinopol (Țarigrad) mai multe îmbolnăviri de ciumă. Acest oraș plin de gunoale și de necurătenie, a fost totdeauna un cuibar primejdios de boale cumplite, ilpicioase.

România a luat măsuri aspre de apărare, ca nu cumva prin vapoarele cari vin din Constantinopol să se furișeze ciuma și în țara noastră.

Astfel toți călătorii cari sosesc din Turcia vor putea să intre în România numai prin portul Sulina. Înainte de a fi primiți însă în țară, vor trebui să steie 10 zile sub cea mai aspră supraveghere doftorească în *carantină*.

Lucrători, oameni fără căpătâiu, peste tot nu vor mai avea intrare în România, venind de către Constantinopol.

La granița ungurească.

Până ieri-alaltăieri, când vorbeam de granița ungurească ne înțelegeam cuprinși și pe noi între marginile acestei granițe. Azi însă, spre mărirea lui Dumnezeu fie zis, când vorbim despre aceasta graniță, înțelegem linia aceea, care ne desparte pe noi poporul românesc, — până ieri asuprit iar azi liber —, de dușmanii noștri de veacuri, de unguri.

Am fost pe la granița aceea și oeeace am văzut pe acolo vreau să vă spun și Dumniavoastră.

Granița

e un șanț destul de îngust, așa, că un om mai isteț poate să-l sară cu ușurință. Încă nu e hotărâtă definitiv de Sfatul cel mare al păcii și de aceea nu se face o graniță cum se cade. Dincoace de graniță sunt grânicerii Români, cari bagă de seama, ca să nu treacă cineva din țara noastră în țara ungurească, dar nici de acolo să treacă dincoace. Pe partea ungurească sunt jandarmii unguri, împănați și sfătoși, așa cum li știm și noi de pe când aveam de lucru cu ei.

Grânicerii, ei între ei, sunt pe pace. Grânicerul român își vede de treabă, jandarmul ungur încă își face cătănia, dar alară de slujbă se pun pe marginea șanțului și povestesc. În serviciu însă sunt stricți și fără părtinire.

E lucru ciudat, să hotarele multor sate din țara ungurească sunt pe pământul României întregite. Oamenii cari au astfel de pământuri umblă la lucru cu pașaport (Bilet de voie).

Locuitorii

de dincoace de graniță încă nici acuma nu cred în împlinirea visului lor. Le e frică, că nu vor rămânea hotarele așa cum sunt și atunci e vai și amar de ei. Pentru că să te ferească Dumnezeu să ajungi iară în mâna ungarilor. Spun românii, cari sunt pe teritoriul ungu-

resc, că li persecută ungarii în chip și fel. Pe aceea, cari au fost oameni conducători în sate i-au declarat vânzatori de țară și i-au oprit să iasă din sat. Accia sed acasă cât e ziua-ziuliea și așteaptă să vadă ce va da Dumnezeu.

Ungurii, ca în tot locul și pe acolo nădăjdiesc, că nu va fi nimic din România-Mare. De aceea ei nu prea sunt împăcați cu Românii. Ba în mai multe locuri le sunt dușmani pe față. Avem noroc, că suntem noi oameni, cari știm să le arătăm, că țara noastră e țară de rânduială, unde nu poți să faci cum te taie capul.

Ungurii

la ei în țară nu sunt prea împăcați cu stările. Prea multe dări pun pe ei. Au început să le ștampileze banii și iau din bani 50%. Adecă: dai la ștampilat 100 de cor. și capeți în schimb 50 cor. ștampilate cu ștampilă ungurească. Acuma din acele 50 de cor. ștampilate trebuie să plătească o sumedenie de dări, așa că bieții oameni se trezesc pe încoțul că nu mai au nici un bănuț.

Mâncare încă nu prea au Ungurii. Vitele s'au prăpădit cu bătaia. Din țări străine nu capătă nimic. Așa că trăiesc rău de tot. Bucatele încă li se dau cu măsură. Un om poate să-și macine pentru sine pe o lună de zile 8 kgr. grâu. Din aceste se trage vama, se mai pierde prin moară și așa vă puteți închipui câtă pâine rămâne unui om pe o lună de zile.

Când auzim ce se petrece prin alte locuri, numai atunci ne dăm noi seama, că ce noroc avem noi, că suntem în țara noastră. La noi e rânduială, suntem liberi, avem puținul trebuincios. E drept, că sunt multe năcazuri și pe la noi, dar unde nu sunt azi năcazuri și apoi fără rău nu putem fi, că doar și vorba românească zice, că: »E rău cu rău, dar e mai rău fără de rău.

Lgh.

Ce să lucrăm în Iunie?

Iunie este cea dintâia lună de vară. Căldura dogoritoare a soarelui ample de trâncie și putere toate victuitoarele de pe pământ. Câmpul e îmbrăcat cu bogății prețioase, pe cari nu putem să le lăsăm fără nici o grijă. Dacă la toamnă vrem să culegem, în luna aceasta trebuie să îngrijim ca nimic să nu rămână nelucrat. Să nu râvnim la mult, căci să prea poate să să nu răsărim și atunci ne va cădea greu și ne va fi rușine de oameni. Să chibzuim bine toate și orice lucru să-l isprăvim cum să cade.

Pe acasă, să fie totdeauna curățenie deplină. Să nu lăsăm gunoii să ajungă până la ușa cășii și buruienile de prin curte încă să le mai tăiem din când în când.

În pivnița cu vin să aierizăm cât de des, dar numai seara și demineața, ca să o apărăm de căldura prea mare. Buțile în cari vinul a mai scăzut, să le umplem tot mereu și să le păzim să nu se mucească.

În grădina de legume, să mai sădim curechiu pentru iarnă, de asemenea și paradici, ardeii și ridichi de iarnă. Iar celelalte legume, cari acum sunt mărișoare, să le plivim și să săpăm pământul pe lângă ele, căci îndată să întăresc și cresc mai bine.

Cartofii trebuie săpați a doua oră stringând pământul în jurul lor în formă de mușinoaică.

În grădina de pomi, frăgarii prea crăcuroși trebuie tunși. Pomii tineri, din școala de pomi, trebuie săpați și dacă e secetă prea mare, trebuie udați.

Trandafirii încă putem să i altoim.

Pe câmp, în luna aceasta să isprăvim nesmintit cu săpatul cușuruzului. Iar dacă pe vre-un loc a rămas păcuri goale, să le sădim cu napi, fasole ologă, bostani, ridichi, crastaveți și alte plante potrivite. — Holdelile sunt frumoase, și nesmintit să le asigurăm în luna aceasta în contra gheței (grindinei).

Ierburile să le cosim încă până sunt în floare, dacă vrem să avem fân bun și moale, căci mai târziu iarba se întărește și fânul e prea cotoros. Fânul să-l uscăm bine și numai după aceea să-l așezăm la locul său pentru iarnă. — Ca să nu avem nici o pagubă, e bine ca toate nutrețurile să le asigurăm în contra focului.

Daă vedem, că nu avem nutreț destul, pentru oi putem să adunăm și mlădițe tinere, din anul acesta, de sălcie, rachită, stejar și mesteacăn. Acestea să le uscăm bine și până la iarnă să le păstrăm la loc ferit.

Pământul lăsat de ogor,

în luna aceasta trebuie arat cât se poate de afund.

Vitele să le săpăm a doua oră, ori înainte, ori după înflorire și să le stropim cu zeamă de peatră vântată.

De vite încă să avem grijă. Vițeii din anul acesta acum putem să-i dăm și la pășune, căci le merge foarte bine. Porcii trebuie să-i ferim de boale de grumazi și de stomac cari sunt pricinuite de căldura prea mare. E bine să avem totdeauna la îndemână leacuri din apotecă. Un leac bun pentru dureri de stomac este: *Helleborus albus*, să găsește în orice apotecă. Celor mari li-se dă un vârf de cuțit, celor mici numai pe jumătate. Ajută foarte mult și frecarea cu vinars mestecat cu oțet.

Stupii încă trebuie să-i păzim în fiecare zi, căci poate să iasă vre-un roi și dacă fuge o pagubă. Să avem totdeauna la îndemână coșnițe goale. Scândura dela urdinișul albinelor e bine s'o ungem cu petrolu, căci prin aceasta tăiem calea furnicilor.

Bogățiile cari împodobesc pământul în luna aceasta sunt chezașia cea mai bună, că la toamnă vom avea culles îmbelșugat, și la iarnă vom fi scutiți de sărăcie și năcaș, cecace și dorim eu toții, pentru că boala și sărăcia nici odată n'o putem ascunde.

Ion Pop-Câmpeanu.

Sătenii

și „Unirea Poporului“.

Nu avem obiceiul să ne fâlim cu munca noastră, însă ne cade totuși bine când vedem, că ostenețele noastre nu sunt zadarnice și putem câștiga plăcerea cetitorilor, cărora slujim cu cea mai dragă inimă.

Tipărim mai la vale o scrisoare trimisă din părțile Clujului, din care se vede, că »Unirea Poporului« e celtită cu drag și prețuită de cei pentru cari se face.

»Unirea Poporului«, Blaj.

Rog să aveți bunăvoința de a-mi trimite foaia D-Voastre, deoarece și eu vreau să mă număr între cetitorii unei gazete, care scrie atât de frumos și limpede. Abonamentul îl voi trimite după primirea foii.

Borșa, la 26 Maiu 1920.

Cu stimă:

Stimon Pustan.

Răvaș

— Din țări străine —

Frunzișă de pre vale
De-ar ști codrul de-a mea jale
Și-ar tot bate frunza lin,
De bănat și de strein —
De-ar ști doina cea pribeagă
Dorul, jalea mea întreagă,
La fereastra mândrei mele
Ar urzi un cânt din ele...
— Dar nici codrul nu le știe,
Nici doina de pribegie —
Numai inima-mi pustie!

Când gândesc mândro... gândesc
La cel fermur românesc,
Mă cuprinde-un tainic dor
Dup'a câmpurilor flor,
După codrul vechi și des
Ce noroel ne-a'nfeles —
Când gândesc mândro la tine
De prin ferile streine,
Las inima să mi-o fure
Ochii tăi ca două mure,
Obrăjori-ți de mărgean,
Dragostea de-acum un an...
— Și așa cu dorul meu
Trece vremea... trec și eu.

S. Aiudianul.

Mânia ciurdarului.

— „Nea boală, nea“, — răeni ciurdarul Vărtolomeu, aruncând băta-i nodoroasă din mână, oblu în pânteele vacii, care dăduse cu nasu 'n holdă. Pânteele vacii răsună ca o dobă, iar biata Joiănă sughiță de durere. Cu capul în pământ, ca un vinovat, ciurdarul, merse să-și ridice toiagul, bolborisind printre dinți: — „hei, de-ar fi fost stăpănu-t'o în locu-ți, aș fi dat și mai cu sete“.

Vărtolomeiu de zeci de an poartă slujba de ciurdar al satului. Tată-s'o a ciurdărit viața întreagă, acum i-a urmat fiiorul său, care și el a trecut de culmea vieții. Crescând mai mult în pădure, și pe câmp în urma vacilor, decât în sat, între oameni, Vărtolomeiu deveni om ursuz, fioros, având ceva din firea dobitoacelor. El nu știa multe și ce știa, învățase mai mult din văzute, din pățanie, așa că toată bruma de învățatură ce o stăpănia sta în priceperea de-a înturna vacile, cari

o luau razna pe câmp, fără ca el să alege după ele.

Când vre-o vacă lua câmpul, ciurdarul se întepenea în picioarele-i subțiri, ca fusele, puneă palmele tolcer la gură și răcnea din baierile inimii:

— „Ho, ho, ho, mânco-te ursul, ciurule!“

Atunci dobitoacul se înturna la ciurdă în goană, nu cumva s'o ajungă mânia lui Vărtolomeiu în coaste.

Numai de vitele lui Macarie, se cam îngrijea ciurdarul, se nu le sperie cu vorba, ci să le arunce câte-o piatră, buturugă, ori o sburătură între coarne, în coaste, unde le putea nimeri. Asta o făcea de câte ori i-se îmbia prilejul, din răsbunare, față de Macarie, care li smulse din brațele lui Vărtolomeiu, pe când erau flăcăi, pe Saveta, cu care Macarie s'a și cununat.

Durerea asta o poartă ciurdarul și acuma aproape de bătrânețe. De câte ori vede vitele lui Macarie, pare că-l întepă ceva la partea stângă și înaintea lui i-se arată Saveta, așa frumoasă, cum era ca fată. Atunci

Vărtolomeiu, i-și descarcă mânia pe Joiăna ori Vinereana lui Macarie, scrâșnind din dinți:

„Hei, de-ar fi stăpănu-t'o aici!“

Odată, nu știu, cum se întâmplase; destul, că Vărtolomeiu era cuprins iarăși de dorul răsbunării. Chiar trântise un bolovan în soldul Joiănei și când ridică pe al doilea de jos, Macarie se arătă dintre răchiși.

No, mai dă odată ciurdarule“, — li strigă Macarie, — „ca să am pentru ce-ți cere socoteala!“ Vărtolomeiu scăpă peatra din mână și rămase ca trăsuit. După ce se desmeteci din toropeala ce-l cuprinsese, porni în pas domol spre ciurdă, aruncând asupra lui Macarie, o privire de căne, care mușcă pe furis.

Dar Macarie nu era iepure din tufă, ci om, care suferea adevărul în față, având curajul să oie socoteala dela oricine. Coti pe după șirul de răchiși și-i eși ciurdarului înainte.

— „Noa Vărtolomeiu, aici e stăpănu Joiănei și al Vinereanei, răsbună-ți“, — răeni Macarie punându-i mâna'n pieptul ars de soare al ciurdarului.

Feriți-vă

de mușcăturile cânilor.

— Jalea întâmplare a unui om atine de turbare. —

În primăvara anului 1918 eram preot în Ciucmandru. Într-o zi vine la mine femeia unui eredincios din comuna Măgheruș, care încă să ținea de parohia mea și mă roagă să merg să spovedesc și cuminec pe bărbatul ei, care pătimește de o boală înfricoșată. Femeii i-se părea, că bărbatul ei e nebun. Ajuns la bolnav cu mare grabă — mă temeam să nu moară cumva neimpărțășit — când l-am văzut cu fața de tot schimbată, cu un uitat urât, mai întâi și eu am crezut că e nebun. Dar nu era nebun. Vorbă de-stul de liniștit, ființa mea de față cu sfintele daruri iau domolit pe cum se vede chinurile pe câteva momente. Se spovedește, dar când la cuminecare îmi spune cu multă durere, că nu va putea primi sfânta cuminecătură, căci nu poate suferi nici să vadă vin sau apă și că de patru zile nu beuse nici un picur de apă. Cu mare greu și după multe îndemnuri a primit lingurița cu sf. cuminecătură și după

Ai fi crezut, că aici se'n tâmplă un omor, într'atât de dușmănos se măsurau privirile lor.

— „De ce bați vitele mele ciurdarule? — întrebă Macarie, neslăbindu-l pe acesta din cleștele-i osoase.”

— „De prost, — răspunde Vântolomeiu, plecând ochii în pământ.”

— „Mai chinui tu dobitoacele mele? — continuă stăpânul Joanei, lăsându-și o mână de pe elmașa murdară a ciurdarului.”

— „Cât voi trăi, nu fac, mai mult ceace-am făcut, — răspunde Vântolomeiu ștergându-și cu mâneca șurțului lacrimile din ochi.”

Erau lacrimile părerii de rău, pe cari Macarie înțelegându-le, și-a luat și ocazională mână de pe pieptul ciurdarului, pentru a-și șterge și el două picături de roșu, ce s'au ivit pe ne așteptate în ochii lui, dând să se rostogolească pe obraz la vale.

Petrea Dascălul.

ea o lingură de apă. Ce să vezi? După lingura de apă l'au apueat niște zgârciuri, sughițuri înfricoșate împreunate cu strămbături de față și înholbări din ochi. L'am rugat prietinește să-mi spună ce a pățit, de când e bolnav și din ce crede el că i-ar fi venit boala? Omul meu, ajutat de cei din casă își descopere, că înainte cu vre-o 6 săptămâni, aducând noaptea ceva bucate cumpărate din un sat vecin, a fost atacat de un lup, care i-a sărit în față și la sgăriat făcându-i rane mai mici, cari iute sau vindecate. Spre norocul meu, zicea el, aveam în mână o bărdută cu care l-am lovit drept în creștetul capului de așa, că lupul s'a întins înaintea mea mort. Ranele mi s'au vindecate curând, n'am avut nimio și numai acum de câteva zile m'am făcut rău și de atunci tot mai rău. Era adevărat turbat și fără mântuire. La 6 săptămâni în care timp viermele de turbare ce a fost intrat în sângele lui a tot lucrat, turbarea a început să-și arete ghiarele. Era chinuit amar. L'am trimis la doctor, care a constatat, că turbarea a isbucit și că mântuire nu mai este. La câteva zile a murit în spitalul din Sănmărtin. Numele lui a fost *Gheorghe Secetă*.

Ce trebuia să facă acest biet om nenorocit?

— Să se caute numai decât cu doctorul — spuneți și Dvoastră, iubii cetitorii! Așa zicem și noi.

Așa trebuie să facă ori cine, care este mușcat de câine, ori de lup, ca Gheorghe Secetă, căci ușor se poate întâmplă ca dihania să fi fost turbată și atunci numai doctorii pot scăpa pe cel mușcat de câine sau de alt animal turbat. Pentru bolnavii de acest fel sunt spitale anume, numite »Pasteur« (Pastör) în Cluj și în București, unde cei mușcați sunt trimiși chiar din partea primăriilor cu scrisori făcute dela sat.

Mai ales acum vara să fim băgători de seamă la mușcăturile de câini

Arborele de cafea.

Vasile Pădurean feclor isteț și foarte harnic. Nu-i plăcea să-și schimbe mult stăpânii. Dacă să obicinuia într'un loc, sta cu anii.

De vre-o cinci ani slujă la dascălul Mircea Codreanu. Era omul cel mai de încredere al dascălului.

Și cum slujba dascăliei te cam ține legat de școală, Codreanu nu prea avea răgaz să meargă pe la oraș să cumpere cele trebuincioase pentru casă. De aceea mai totdeauna îl trimitea pe Vasile Pădureanu să facă cumpărăturile de lipsă. Și acesta, nu înzădar se învârtea tot pe lângă păreții școlii, și scrișoare, se pricepea și la socoteli și ori ce ar fi cumpărat, nu greșea. Iși putea da seama de toate până la cel din urmă banuț.

Mai ales înainte de sărbători, cumpăra dela oraș tot felul de mirăzenii: cafea, stafide, scorțișoare, cuișoare, vanilie, piper și altele.

Înainte de sărbătorile Paștilor Vasile iarăși cumpărase, ca de obicei, toate mirăzenile trebuincioase. Avea un pachet mărișor. Și cum venea singur pe cale către casă, fără să-și deie seamă, începe să se frământa în fel și formă:

— De cinci ani eu nu numai la sărbători, ci și de altă dată, cumpăr toate cele trebuincioase pentru căsnicia domnului învățător. Din toate mirăzenile, câte am cumpărat de atâtea ori eu nu am văzut nici una să crească aici prin părțile noastre. Oare de prin cari părți ale lumii vor mai fi aduse și acestea?

Cât ce sosește acasă, fără să-și mai facă socoteală despre cumpărături, intră în școală la domnul Codreanu și îl întreabă pe unde cresc mirăzenile acestea. Și mai ales doriă să știe pe unde crește *cafeaua*. Doar și până a fost la cătanie demineța mai tot numai *cafea neagră* a beut.

Învățătorul Codreanu, care după popa e cel mai cu învățătură om din sat, și prin școlile mai mari dela oraș a învățat despre tot felul de lucruri, cari pe la noi nu se găsesc, fără să se cugete mult, începe să lămurască atât pe Vasile cât și pe copiii dela școală.

Întâia dată s'a sădit *cafeaua* în colțul de miazăzi-apus al Arabiei. Iși trage numele dela *Kaffa*, un loc în Arabia. Se produce pe un copac înalt de 5—10 m., numit *copacul de cafea*. Frunzele sunt lungărețe, seamănă mult cu frunzele de mălinișă. Sunt pururea verzi și

au o față lucitoare. Florile sunt albe, suflate cu roșu. Crece mai multe la olaită. Stau pe copac cam 8 luni, apoi se face din ele un fruct, ce seamănă cu cireșele noastre. Fructele la început sunt verzi, apoi galbene și roșii, și în urmă la coacere sunt vineții. Carnea fructelor are un gust dulce. În lăuntru se află doi sămburi. Aceștia sunt *cafeaua* pe care o cumpărăm noi.

Arborele de cafea e foarte plăpând. Nu răbdă nici căldură, nici umezeală multă. De pe un arbore se culege la an cam un kg. de cafea.

Cea mai vestită *cafea* e cea din *Iemen*, pe care o beau mai ales turcii cei bogăți.

Adevărata patrie a arborelui de cafea este Arabia. De aici s'a lăjit și în alte părți. Înainte de aceasta cu vre-o 100 ani a fost dusă și în Brazilia, o țară din America de miază-noapte. Din doi copaci răsădiți într'o grădină din orașul Rio de Janeiro, s'au făcut azi păduri foarte întinse. Așa, că azi jumătate din *cafeaua* din toată lumea vine din Brazilia. Tot din Brazilia vine și *cafeaua* din țara noastră.

Nu-i mult de când ne-am obișnuit a bea *cafeaua*. Abia de vre-o câteva sute de ani. Se spune, că logofătul *Taut*, când a mers la Constantinopol n'a știut cum să bea *cafeaua*. — Azi însă bem cu toții, chiar și cel mai săraci încă ne împetrișăm laptele cu puțină *cafeaua*.

Atâta a spus învățătorul Codreanu și Vasile Pădurean a rămas deplin lămurit.

I. P. Câmpianu.

Ajutorarea Săcelenilor. E vorba de mâna de ajutor care trebuie latinsă Românilor din Săcele pentru reinchegarea principalei lor ocupațiuni: industria casnică. Pierzându-și în timpul războiului oile și tot avutul lor, astăzi au ajuns la sapă de lemn.

Oamenii vrednici, buni și pricepuți gospodari, ei cer statului materia primă necesară lucrului casnic. Au nevoie în primul rând de lână.

Doi frați mai răsăriți poroniți din mijlocul lor, d-nii Veicu Nițescu și generalul Eremia s'au pus în sprijinul lor, susținând pe lângă guvernul central acordarea a zece vagoane de lână din materialele armatei, supuse azi lichidării.

Cum stă lumea și țara.

Dela noi.

Alegerile.

Cu ajutorul lui Dumnezeu în cea mai mare parte a României noastre, și anume în vechiul Regat, Bucovina, și Basarabia alegerile de deputat s'au sfârșit. Peste tot aceste alegeri s'au făcut în liniște, dar totuși s'au mai întâmplat și bătăi, înșălăciuni, înfricări și alte de acestea. Cel puțin așa ne spun gazetele din țară. Dar pe semne așa-i Românul, fără un pic de păruială nu poate să iasă nici din cele mai de însemnătate lucruri, cari sunt menite, ca și alegerile, să pună temelii sigure trebilor obștești. Amară învățătură!

Altă învățătură amară e în faptul, că în ținuturile amestecate cu alte naționalități, unde de altfel noi Români am avea majoritatea, s'a întâmplat să fie aleși străini de neamul nostru. Și s'a întâmplat lucrul acesta, pentru că Românii s'au împărțit în două tabere, așacât față de străini au rămas în minoritate, în loc să fi ținut toți Români laolaltă și să aleagă deputat Român. Așa a fost de pildă în circumscripția Storejinetului în Bucovina. Ei bine, treaba așa nu mai merge. Trebuie să știm, că un străin niciodată nu poate avea dorința să vadă țara noastră așa de puternică, cum ar vrea-o un Român de-al nostru!

Rezultatul alegerilor.

Deși a trecut o săptămână bună dela alegeri, până astăzi încă tot nu se cunoaște rezultatul, în toate circumscripțiile. Atât totuși se știe, că partidul averescan, numit și al poporului, în Bucovina și mai ales în Basarabia are mai puțini deputați decât celelalte partide. În vechiul Regat însă, unde legendele, povestirile minunate despre generalul Averescu a prins sufletele sătenilor, aici

partidul averescan are majoritate destul de frumoasă. În schimb și partidele potrivnice, cum sunt partidul țărănesc a lui Mihalache, partidul lui Iorga, alui Lupu, cel socialist, au câștigat și ele un număr însemnat de deputați.

Când se încep lucrările Parlamentului?

Gazetele dela București aduc știrea, că parlamentul e chemat să se adune pe ziua de 15 Iunie.

Ce va luera Parlamentul?

Tot gazetele acestea spun, că Parlamentul ce se va întruni la 15 Iunie va valida întâi mandatele, adică se va cerea cine dintre deputații a fost ales pe drept și cine nu. După validarea mandatelor se vor vota câteva legi mai mici și grabnice, și după aceea Parlamentul va fi trimis acasă, și nu se va mai întruni până la toamnă. Va să zică până la toamnă, nu ne putem aștepta la nici o ispravă mai însemnată, și cu atât mai puțin putem aștepta să fie cel puțin debătute dacă nu înfăptuite legile acele mari, pentru cari a fost înprăștiat parlamentul trecut. Știrea aceasta a gazetelor bucureștene, ar putea să fie de învăț eselor cu scaun la cap, pentru că se vede din ea, că una e să făgăduiești până ajungi la putere, și alta e să și implinesti după ce te-ai cocoșat sus.

Alegerile din Ardeal vor fi hotărâtoare.

Astăzi, când se cunoaște în mare rezultatul alegerilor din Regat, Basarabia și Bucovina, privirile tuturor se îndreaptă spre Ardeal. Acolo au biruit boerii (— cum au biruit, e altă căciulă —), dar biruința lor nu e încă hotărâtoare. Va să zică, rămâne să hotărască Ardealul,

cândă întreagă țara românească va urma în viitor o politică bună pentru întreg poporul, o politică cum s'ar zice democratică. Dacă și în Ardeal iese biruitor partidul averescan, atunci și politica României mari, va fi politică boierească. Dar dacă iese biruitor Partidul Național,

atunci și politica României mari va fi politică democratică. Cu un cuvânt în mâna noastră a Ardelenilor zace acum soarta României mari pe mulți ani înainte, avem așadar datoria să ne spunem fără șovăială cuvântul nostru, care la nici un caz nu poate fi împotriva democrației.

Din Lumea Largă.

Contraofenziva Rușilor.

Hotărârea luată de Ruși, — după biruințele strălucite ale Polonilor — de-a pune în fruntea armatei rusești pe vestitul Brussilow, își are urmări destul de bune pentru Ruși. Cea dintâi urmare e, că armata rusească, pornită pe calea risipirii, s'a recules în curând, putând să treacă la contraofenzivă. Iar a doua urmare, că starea lui Troțki și Lenin, care începuse a se slătina, s'a întărit iar.

Dar să nu creadă cineva, că biruințele lui Brussilow sunt tocmai așa de mari și de cumplite, așa după cum au încercat săptămâna trecută să le vestească Rușii. Au respins, nu e vorbă, un pic pe Poloni, la râul Bereșina și la Nipru, dar n'au cuprins nici orașul Dvinsk nici Kiewul, deși ar fi dorit să le cuprindă.

Încetaseala armatelor rusești aduce cu sine, că și obrăznicia Nemților față de Poloni se curmă, și primejdia unui nou războiu european deocamdată piere în hâu. Cu toate acestea încă tot mai sunt gazete, cari susțin, că Rușii nu se vor mulțami cu rezultatele de până aci, și vor continua cu cea mare putere ofenzivă. Dar gazetele aceste parcă ar uita, că Rușii în tot războiul cel mare, n'au știut să poarte o ofenzivă cum se oade; cum să o poarte acum, când sunt mâncați de bolșevici.

Pasărea mălai visează.

Pasărea de astădată sunt Ungurii. Ei adică după primele biruințe rusești credeau

și susțineau sus și tare, că în scurtă vreme se gată și suferințele lor. Socoata și-o făceau în felul următor: Inving Rușii? — Se scoală și Nemții și scot din năcaz pe Ungurii!

Dar pe cum am văzut mai sus toate nădejdiile Ungurior dinspre Rusia sunt zădarnice.

Ei, dar mintea ungurească nu ține numai cât funiuța de pripon. Mintea ungurească-i inventioasă, minune mare. Și zice: dacă nu-mi vine mântuirea dela Răsărit poate să-mi vină dela Apas. Cum? Așa, că pe tronul regesc al Ungariei aduc și pun iar pe Carol de Habsburg, fostul împărat dela Viena, prin ce câștig prietenia Italiei, fiindcă soția lui Carol, Zita, e italiancă. Pe lângă Italiani mai sunt și o bună ceată de Englezi, cari țin cu Ungurii, așa, că rămân singur Francezii, cari mai sprijinesc pe puturoșii de Olahi, pe brânzarii de Slovaci și pe fioroșii Sârbi. Apoi dacă-s numai Francezii, lucru-i ca isprăvit.

Vedeți, dragii mei, așa se mângâie Ungurii în clipele lor grele, când la 4 Iunie, va să zică acum Vineri, trebuie să iscălească pacea.

Pe lângă mângâierile acestea mai sunt și altele. Așa își zic ei între ei, că la noi, la Sârbi, la Slovaci e revoluție, că nu trebuie să se teamă de nimic, pentru că armata ungurească se reface curând, că om ca Horti, soldat ca Horti, general ca Horti, încă n'o prăsit pântec de unguroaia. Și pe când se laudă, soldații unguri fug cu droaia de prim casărmi-

Din Italia.

Incercările regelui Vittore Immanuele de-a alcătui un nou guvern s'au izbândit. În fruntea guvernului și de astă dată stă *Nitti*, având ca ministru de externe pe *Scialoja*. Intre ministri noi au intrat și trei prietini de-ai lui *Giolitti*, renumit pentru dragostea ce o poartă Nemților. Și ce se poate ști, dacă nu cumva ungerii în urma acestei schimbări cutează să se gândească la o prietinie cu italienii?

Ținta de oăpeteie a noului guvern, pe lângă prietinia cu foștii săi aliați mari, va fi să facă o pace statornică cu Jugoslavia.

Guvern nou în Jugoslavia.

Deodată cu criza de guvern din Italia s'a deslănțuit și criza de guvern din Jugoslavia, — ba ceva mai înainte. Acum și aici s'a format guvern nou, în frunte cu *Vestnick*, fost delegat la Slatul păcii. Programul guvernului este să facă pace cu Italia. Vedem așadar, că amândouă guvernele, și cel italian și acest jugoslav, vreau pacea. Putem prin urmare spera să vedem și aici o-bună înțelegere.

Guvern nou și în Cehoslovăcia.

Aici guvernul nou îl formează *Tusar*, rămânând fostul ministru președinte Beneș numai ministru de externe.

Turcii încă tot se mai rățoiesc.

Am istorisit cetitorilor noștri de *Mustafa-Kemal-Pașa*. Acesta împreună cu *Enver-Pașa*, ține că Turcia nu poate să primească pacea pe care vreau să le-o pună în grumaz Aliații englezi, francezi, americani și italieni. Prin urmare ei au datorință sfântă să se lupte contra acestora chiar și cu arma. Ajunși la convingerea asta, au și prins armele și acum aproape de un an țin o necurmată vărsare de sânge în toată Asia Mică. În vremea mai nouă au făcut două ofensive. Una ca să se impre-

une cu Rușii-bolșevici, și era cât peaci să le succedă, de nu era la mijloc Georgia. (Acum Rușii vreau să se unească cu turcii peste Persia). A doua contra strămtorilor de mare dela Gallipoli. Ofensiva aceasta a ieșit mai bine, așa că acum țin sub bătaia tunurilor o bună parte a Dardanelelor, adică a strămtorilor dela Gallipoli.

Cu toată rățoirea turcilor, sfârșitul li hotărât, și dela acesta nu se mai dă abatere, decât doar spre răul lor.

Wilson se arată iar.

Ne aducem încă bine aminte de vestea, care spunea, că senatul american nu vrea să subscrie pacea cu Germania. Acum scriu gazetele că însuș Wilson ar lucra din răspuțeri să induplece pe americani a primi pacea germană așa cum e făcută.

Italia nemulțumită pentru că i se dă prea puțină despăgubire. Gazetele italiene cari s'au ocupat cu criza ministerială din Italia, verbesc acum cu prea puțină însuflețire de rezultatul sfătuirii anglo-franceze, care s'a ținut la Hyte Ziurul »Corriere della Sera« scrie că Italia, care a pierdut 500,000 soldați și și-a dat tot aurul mai luând și o datorie de 80 miliarde, și pe deasupra pustiindu-i-se și două ținuturi bogate, trebuie să-și spună cuvântul înainte de ce s'ar aduce o horărite cu privire la împărțirea despăgubirii de războiu ce are să o plătească Germania. Criza ministerială fiind sfârșită, guvernul care va trebui să apere interesele Italiei în conferința dela Spaa, va trebui să se țină bine, pentruca dreptatea Italiei să iasă biruitoare.

Toate celealalte ziare italiene scriu în acelaș chip, arătând că din despăgubirile totale Anglia va lua 25 la sută, Franța 55 la sută, iar restul de 20 la sută se va da celoralalte țări, iar dacă despăgubirile sunt în total de 120 miliarde rămâne abia 24 miliarde pentru celealalte țări.

Dumineca tuturor sfinților.

Cu Dumineca întâie după Rusalii, care se numește a tuturor sfinților, se încheie serbătoarea Rusaliilor și cartea bisericească numită Pentecostar nu se mai folosește până în alt an.

Biserica noastră e de părerea că darul Spiritului sfânt mai mult a lucrat în acei creștini, cari prin vieța lor nepetată și prin virtuțile lor s'au ridicat peste ceilalți oameni câștigându-și astfel numele de sfinți.

Pentruca prin pilda lor să ne îndrepteze și să ne încurajeze biserica serbătorește acest praznic îndată după Rusale, dovedindu-ne încă odată, ca cei ce se folosesc de harul preasfântului Spirit pot să fie numărați și ei în ceata sfinților.

În fiecare zi se pomenește un sfânt în biserica noastră, dară nu avem atâtea zile într'un an câți sfinți au trăit până acuma pe pământ, de aceea biserica nu cumva să rămână vre-unul nepomenit, prăznuiește pomeneirea tuturor în această Duminecă.

Dacă rugăciunile sfinților și a Preacuratei Vergure Maria, hotărăște mult înaintea lui Dumnezeu, cu cât va fi mai plăcută înaintea Domnului rugăciunea tuturor sfinților! De aceea cântă așa de frumos biserica în această Duminecă; »Dumnezeiască ceată a Mucenicilor, temelul bisericii, plinirea bunii vestiri, voi cu fapta ați plinit cuvintele Mântuitorului. Că prin voi porțile iadului cele deschise asupra bisericii s'au închis; vărsarea sângelui vostru a uscat vărsările de sânge idolești; junghierea voastră a născut plinirea credincioșilor; pe ingeri a se minuna i-ați făcut; înaintea lui Dumnezeu purtând cununii stați, pe carele nelncetat rugați-l pentru sufletele noastre«.

De altfel la încheierea fiecărei slujbe biserica nu uită să-i pomenească pe toți sfinții zicând preotul: »Cel ce a înviat din morți, Hristos adevărat Dumnezeuul nostru,

pentru rugăciunile Preacuratei Maicei Sale, ale sfântului (a cărui pomeneire facem) și ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și de oameni iubitori.

I. M.

Unul care a văzut moartea țarului.

Atâtea vesti am auzit despre moartea țarului de acuma nici nu ne mai vine să credem. Mai nou serie un german din Königsberg în gazeta nemțească »Königsberger Allgemeine Zeitung« un articol de gazetă, în care spune, că el fiind prizonier în Rusia a văzut cu ochii proprii cum l-au ucis pe țarul tuturor rușilor. Și jură, că el e gata să susțină ceea ce spuse în gazetă și înaintea tribunalului, dacă e de lipsă. Iată cum povestește acest german moartea țarului:

»Ziua de 13 Iulie 1918 era o zi frumoasă de vară. Bisericele aurite din Iecaterinenburg se scaldau în razele frumoase ale soarelui. Era pe la orele 4 dimineața. Trenul meu cu care venisem din lagărul de prizonieri, sosise tocmai în gara din Iecaterinenburg, unde aveam mai multe afaceri de isprăvit. Când treceam pe strada cea mai de frunte a orașului, deodată bag de seamă un escadron de 40 de gardiști roșii. Puținii trecători de pe uliță fură imprăștiati iute cu patul puștii.

Se părea, că se întâmplă ceva neobișnuit. Trupa se apropiase tocmai de mine. În fruntea soldaților pășeste palid, îmbrăcat într'o mantă veche militară, cu părul și barba sburlită, încunjurat de mai mulți soldați înarmați, țarul tuturor rușilor. Eu m'am întors iute și am luat-o după ei; orice mi-s'ar fi întâmplat, îmi era tot una. În sfârșit am isbutit să mă furișez după ei dimpreună cu încă vre-o doi-trei civili.

Înaintea cimiterului s'au oprit soldații, apoi au intrat în cimiter. Eu m'am ascuns după o movilă. Nu departe de poarta cimiterului era săpată o groapă. Pe țarul l-au așezat la marginea gropii. Îl întreabă, care-i este dorința din urmă. Țarul dă din cap spunând cu aceasta, că n'are nici o dorință. Soldații, cari aveau să-l execute, se pun în rând. Cuvintele din urmă ale țarului au fost: »Mor bucuros, țarului au fost: »Mor bucuros, dacă aceasta o pretinde fericirea patriei mele«. Răsună comanda. Țarul tuturor rușilor și cel din urmă țar al Rusiei, cade în groapă, omorât de ceice mai

Înainte îl numeau „tătuc”. Groapa o acoper îndată și nu lasă nici o ridicătură, ca nimeni să nu observe, unde este îngropat țarul.

Ne întorcem spre casă, îngroziiți de ceea ce văzurăm. Orașul doarme înăă, nici prin minte trecându-i ceea ce s'a întâmplat în zorii zilei. Bolșevicii au făcut totul, pentru ca să nu știe nimeni ceea ce s'a petrecut. Dară întâmplarea așa a voit, ca să fie câțiva martori, cari vor putea cândva să dovedească cruzimea bolșevicilor”.

Se ieftinește încălțăminte!

De necrezut și totuș e adevărat: prețul încălțăminteii a început să scadă la București.

Cauza este următoarea: negustorii de încălțăminte aduseră mari cantități de mărfuri comandate și plătite încă din vremea când valuta noastră era cel puțin dublă decât este acum. Pe urmă cu scăderea valutei, negustorii au ridicat mereu prețurile, fără să aducă marfă nouă, iară oamenii n'au mai cumpărat încălțăminte îndestulându-se fiecare să poartă ce avea.

Telegramele streinătății anunță de câteva zile o mare și apropiată scădere a tuturor prețurilor în urma deamăgirii oamenilor de afaceri americani cari, așteptând mari comenzi din Germania, Austria și Ungaria, făcuseră rezerve de mărfuri ce trebuiesc desfăcute acum.

Negustorii noștri, alarmați pe deoparte de aceste știri ale streinătății, iar pe de alta având interes să desfacă marile cantități de încălțăminte ce au în magazine, au început să scadă prețurile.

(>Dacia<).

Dezarmarea Germaniei. Adunarea generală a societăților de pace care are loc la Bale a început lucrărilor sale. O sută de delegați s'au întrunit la primăria orașului sub președinția d-lui Henri La Fontaine vice-președinte al Senatului belgian. Adunarea a luat la desbatere cele mai de seamă pricină

cari au de scop revizuirea tratatului dela Versailles. Raportul d-lui Lucien Lefoyer fost deputat al Parisului, a fost primit pe deahtregul. El cere executarea strictă a tratatului de pace dela Versailles care prevede dezarmarea Germaniei urmând ca celelalte state să dezarmeze și ele. Să mai cere apoi repararea ținuturilor devastate de Germania în Belgia și nordul Franței.

ȘTIRI

— **O biserică de 900 de ani.** și-a serbătorit jubileul acum în Germania. Este biserica luterană din Camberg, care este singura biserică sfințită de însuș Papa dela Roma în Germania.

— **O țesătorie națională în Blaj.** »Unirea« din Blaj face propunerea euminte, ca în legătură cu Orfelinatul din Blaj să se înființeze în acest orașel al școlilor o țesătorie națională, unde să se pregătească tot felul de țesături românești.

Noi nu putem decât să sprijinim cu toată puterea această propunere și să dorim ca să se poată și înfăptui.

— **Plata funcționarilor.** Toată lumea se plânge de scumpetea cea mare, toată lumea se svârcolește și nu știe cum să mai facă pentru ea să poată trăi. Numai bieții funcționari, cari trăiesc din plătuța aceea mică, nu zic nimica, tac și rabdă. Țăranul își vinde mai scump bucatele și vitele, meseriașul și-a adunat în cursul războiului averi peste averi, negustorul o putred de bogat, numai bietul funcționar lucră tare și sfămânzește, ba mai trebuie să aude și câte o injură delă câte un nesocotit, care-l ia în batjocură zicându-i »domn«. Cu adevărat domn cu sula în straiță este astăzi funcționarul.

Guvernul ci-că s'a hotărât în urmă să ridice plata funcționarilor cu 60 la sută. Tare bine ar face, dară ni-se pare că vor rămânea bieții funcționari numai cu făgăduiala și tot ei vor fi și de aci înainte cea mai săracă tagmă din România-Marc.

— **Fostul împărat al Austro-Ungariei a fugit.** Din Svițera vine vestea, că fostul împărat al Austro-Ungariei, Carol, ar fi fugit din Svițera și că s'ar afla acum în Ungaria, unde e vorba să-l aleagă iarăș de rege. Nu putem ști ce e adevărat din vestea aceasta.

— **Datoria Angliei.** Nici închipui nu ne putem, câtă datorie și-au luat după cap țările în acest războiu. Cea mai puternică țară a Europei, Anglia, are o datorie de 7 miliarde și 835 milioane de funți sterlingi, ceea ce în banii noștri face: 2037 miliarde de lei, o sumă așa de mare încât nici închipui nu ni-o putem.

— **Norocul Președintelui Franciei.** Președintele Franciei, Deschanel, a făcut o călătorie cu trenul la 26 Maiu. Pe la orele 10 fără un sfert scara a trecut în vagonul de dormit. Cineva dintre pasajieri i-a atras atențiunea asupra căldurii înăbușitoare ce era în vagonul de dormit, dară președintele a cerut ca ferestrele să rămână peste noapte închise. Rămas singur s'a culcat și a adormit oam o oră. Pe la 12 ore s'a trezit, buimăcit de prea mare căldură și pentru a aerisi vagonul a voit să deschidă feresta, care însă nu a putut fi mișcată din loc. Pentru a o putea descide s'a sprijinit cu toată puterea împingându-o. Feresta s'a deschis deodată și dl Deschanel a căzut din vagon, deoarece nu erau gratii. Trenul mergea repede. Printr'o întâmplare fericită președintele Franciei a căzut pe un loc nisipos acoperit cu iarba în direcția în care mergea trenul.

Nu mult apoi un om, care supraveghea linia l'a aflat pe iarba și l'a condus la

cea mai apropiată casă, de unde președintele amețit încă, a fost dus la Paris. Afară de mici lovituri nu a pățit nimica. Acuma este pe deplin sănătos.

— **Wilson iarăși face pe împăciunitorul.** Guvernul american a înștiințat pe solii de pace dela Paris, că Wilson e gata să primească a fi judecător în treaba cu granițele mult hărțuite ale Armeniei din Azia mică.

... Numai de n'ar s'ecli-o și acolo, ca la pacea cu Europa!

— **Americanii înăă își fac de cap.** Din statul Mexico vin vești rele. S'au întâmplat acolo decurând tulburări sângeroase. Generalul Caranza președintele de până acum al țării a fost ucis.

Țara Mexico este un vespar statornic de răscoale, astfel că știrile de mai la deal nu uimesc pe nimeni.

— **Căsătorie americană.** Scriitoarea Fani Hurst din America trăiește în căsătorie de 5 ani cu dl Jao Danielson, sânge de american și dansul. Acești soți cu toatăcă erau bărbat și muiere, n'au lovit împreună în aceeași casă nici o singură zi, ci fiecare își avea casa și masa dechilin, căci așa le fusese înțelesul. Bărbatul trăia din truda lui și femeea din a sa, fără nici un amestec. Ei n'au voit din capul locului să se mute împreună, ea să nu ajungă la neînțelegere vreodată, ci să rămână tot în dragostea dela început. De două ori pe săptămână se întâlneau și luau masa împreună ca doi prieteni buni, apoi se depărtau iarăși. Copiii născuți din căsătorie poartă numele bărbatului și până sunt mici li crește și li povăzuește femeia, iar dacă apucă aripi și ies la vrăstă, trec în scama bărbatului, care le poartă de grijă mai departe.

Cei doi soți se laudă foarte bine cu acest fel de căsătorie și sunt fericiți.

... Noi zicem, să le fie de cap șodonia. Și să le rămână obiceiurile pe-acolo, în America tuturor minunilor.

— **Covoarele împăratului.** Știți cu toții, că fostul împărat al Austriei și rege al Ungariei, Carol, e fugit de mult din Viena și trăiește ascuns într'un castel ferit de lume. Curțile lui din Viena au rămas pustii și fucră

vântul prin ele. Acum de curând, vienezii au ales covoarele, celea mai scumpe ale fostului împărat și le-au pus la vedere, pe bani, în palatul »Belvedere« din Viena. Va să zică, au ajuns de haram scumpeturile împărătești ale Habsburgilor. Bag-seamă așa-i rostul lumii: cine vrea să țină în jug popoarele și limbile, ajunge să i-se bată lucrurile la dobă.

— **Comisie de elvețieni în București.** În săptămâna trecută a sosit la București o comisie de negustori din Elveția, ca să încheie anumite contracte de vânzări cu România. Sosirea astor fel de comisii e binevenită, căci ele înbie marfă, de care avem lipsă foarte mare.

— **O pălărie... 80 mii de francl.** Modistele americane au făcut soției președintelui republicii franceze, dnei Dechanel, un dar foarte prețios. I-au făcut o pălărie, care pe ele le-a costat nu mai puțin de 80 mii de franci. Dna Dechanel însă n'a primit darul zicând, că pălăria aceea e prea prețioasă pentru a fi purtată în vremea aceasta.

— **O sfântă nouă.** Din Roma ne vine știrea că Daminecă, în 16 Maiu, Papa Benedict al XV-lea a declarat de sfântă pe Jeanne d'Arc (cetește: Jan darc) adecă pe fecioara de Orleans, care este cea mai mare vitează a poporului francez și a trăit dela anul 1412 până la 1431.

Declararea de sfântă s'a făcut cu foarte mari ceremonii, fiind de față și trimisul Franței la scaunul sfântului Petru, dl. Hanotaux. Într' anul din numerii viitori vom arăta cine a fost Jeanne d'Arc și cum se face declararea de sfânt.

— **Nemții își aruncă munițiile și armele în aer.** În înțelesul contractului de pace, Germania nu mai are drept să țină decât un anumit număr de soldați cu arme puține și statorite în contract. Inșă fiindcă Germania a îngrămădit în cursul războiului o mulțime de arme

și de munițiuni, acum umblă o comisie dealungul și dealatului țării nemțești aruncând în aer cu dinamită toate armele și munițiile întrecăteare. Astfel au fost prăpădite trenuri întregi de aneltele ucigătoare și comisia lucrează înainte.

— **Un transport de români din America.** Marele vapor »Traian« a sosit zilele trecute la Galați, aducând 240 de români din America. Între ei poate să fie și cunoaștii sau neamuri de ale oștitorilor noștri. Fie bine veniți!

— **Setton Watson în România.** Setton Watson numit și Scotus viator, este un englez foarte învățat și prietîn bun cu românii. Înainte de aceasta cu vre-o 12 ani a fost la noi în Ardeal, dorind să ne cunoască mai de aproape. A și scris despre noi multe lucruri bune și frumoase. Să vestește, că în luna aceasta iarăși va veni pela noi și ne va vizita. Îl așteptăm cu drag, căci o prietînul nostru și numai bine ne dorește.

— **S'au scumpit trenurile.** Începând cu ziua de 1 Iunie taxa de călătorit pe trenurile noastre s'a scumpit mult, anume cu 150%, adecă taxa în viitor este de odată și jumătate ori mai mare ca în trecut. Aceasta s'a făcut după tariful din Vechiul Regat.

— **Știri electorale!** Inginerul Beșa, nepotul înfocașilor naționaliști Albini din Cut a venit să desfășure steagul noului partid zis al poporului și în satul nostru. Poporul l-a ascultat și după vorbire un țaraș i-a răspuns următoarele: »Mă închin memoriei lui Septimiu Albini, care de frica ungrilor numai muri a mai putut în Cut, și memoriei tui Tit Albini, care a murit nădușit, că n'a putut ajunge zilele de azi, cinstesc pe dl Cornel Beșa, care li nepot, dar mai pe sus de toate mă închin lui Maniu.

Dl Beșa spune, că i'a spus Stan, c'o auzit dela Bran, c'o auzit dela Taada,

că i'a spus Manda, că Consiliul dirigent așa a făcut și așa. Noi ne cunoaștem oamenii, cari ne-o scăpat de Unguri și nu ne lăpădam de ei.

Vorbe lațelepte din gura unui om cu minte!

— **Deschiderea Operei române din Cluj.** Marți, în 25 Iunie s'a deschis la Cluj, întâia Operă română în țara românească. Opera este un felu de teatru, la care actorii nu vorbesc, ci numai cântă. Opera s'a dezvoltat numai la popoarele cele mai înaintate în cultură și când vedem că se deschide la Cluj întâia Operă românească și cu ce mare bucurie a fost primită, putem să zicem, cumcă nu peste mult vom ajunge și noi să ne ridicăm la aceeaș treaptă de cultură, pe care se află celelalte neamuri din Apus.

— **America iartă datorile Europei.** Banherii și fabricanții cei mari din America se arată aplecați de bunăvoie să ierte toate datorile pe cari le-au făcut țările aliate din Europa în cursul războiului. Acestea datorii, socotind că America a trimis europenilor o mulțime de arme, munițiuni, mașini de sburat, automobile, haine cătănești, încălțăminte și alte lucruri de folos în război, se ridică la sume foarte mari.

Americanii sunt de părere, că prin iertarea acelor datorii vor câștigă dragostea țărilor europene și le vor îndatora să-și aducă pe viitor tot mai multe negoate din America. Iar prin legăturile negustorești din viitor, tot ei, americanii, se vor alege cu câștig.

Ai naibii americanii!

— **Un spaniol pentru școlari.** Un spaniol bogat care a trăit în America, mort de curând, a lăsat cu testament un milion de franci pentru școlarii din satul său de naștere. Din aceasta sumă fiecare școlar primește ziua când merge la școală câte un franc de cap. Cei mai mărigori câte un franc și jumătate. Copiii cari nu smintesc nici o zi dela școală, primesc bani și pe timpul de vară.

Prin aceste daruri bine-făcătorul spaniol a vrut să arete oamenilor din satul său, ce lucru mare este școala și învățătura, pe cari trebuie să le îndrăgească cu orice preț.

Avem și noi bocotani destui; ar putea urma pilda inimosului spaniol bogat.

Impotriva răspândirilor de știri.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Așei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străși, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri neadevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

Această infracțiune se va judeca și condamna de pretor în prima și ultiima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 1000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

Redactor responsabil:

IULIU MAIOR

Număr cenzurat de: Vasile Moldovan.

Cine știe

ceva despre Nicolae Cordea din Alecuș, fost soldat în Reg. 21 »Honvezi«, care a plecat din Aiud la mobilizarea dintâi în 1914 spre Galiția, la Lemberg și de atunci n'au mai dat nici un semn de viață, să scrie pe adresa Rovîșa Cordea, Alecuș (Elekes) posta Fărâu (Magyarforró) județul Alba-inferioară. 3-3